GAZETA KRAKOWSKA

Nro 58.

W Niedzielę Dnia 20. Lipca 1806.

Z Wiednia d. 12. Lipca.

J. C. Rzymsko i C. K. Apostolska Mość raczył Półkownika niegdy go regimentu Vogelsanga, Józefa Weiss, wynieść nayłaskawiey z całem iego potomstwem, przez wzgląd na iego 34 letnią służbę i szczególnieyszą w wielu razach okazaną odwagę, od godności kraiowego szlachectwa z uwolnieniem od taxy i przydomkiem Finkenau.

Dotychczasowego officyalistę tayney kancelaryi nadworney stanu, Karola Kajetana Malter, raczył J. C. i C. K. Apostolska Mość mianowac przez gabinetowy list pod d. 9 Lipca sekretarzem nadwornym.

Arcybiskup Koloczy, Hrabia Kollonits, który dla wsparcia zniszczonych przez woynę Austryackich mieszkańcow 5000 mec zboża ofiarował, podwyższył tem bardziey swoy dar, że to zboże swoim kosztem do Baja odesłał. Gromady Czanader i Grabatzerskiego kameralnego państwa, iako też gromada Ketskemet odwiozły swem kosztem ofiarowane na tenże cel zboże pierwsze do Neubecse, droga do Pestu.

Towarzystwo badaczow natury w Berlinie przyięło biegłego w historyi naturalney Kustosza C. i C. K. połączonych gabinetow historyi naturalney w Wiedniu, Jana Karola Megerle de Mühlfeld, za swego honorowego członka.

D. 29 Czerwca r. b. dana była na korzyść ustanowionego w roku 1795, a od J. C. i C. K. Mci potwierdzonego prywatnego i użytecznego instytutu dla wsparcia kupieckiey czeladzi, która dla wieku lub choroby więcey służyć nie może, w C. i C. K. sali w Augarten wielka muzyczna akademiia. Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, Arcy Xżna Jmć Elżbieta, Arcy Xżę Jmc Karol i Xżę Jmć Sasko-Cieszyński zaszczycaiąc obecnością swoią tę akademiią, raczyli dać nowy dowod przez wspaniałe składki przychylności swey do tego instytutu. Część wyższey szlachty, wszyscy kupcy, przez których szczodrobliwość założony instytut został, i wiele innych mieszkańcow Wiednia, nie mało przyłożyli się do przychodu z tey akademii. Niemniey składa dyrekcya instytutu winne podziękowanie czci godnemu starcowi, Józefowi Haydn, Kapelmaistrowi Xcia Esterhazego i doktorowi sztuki muzyczney, iako też innym muzykan-

tom, którzy swoie talenta na ten piękny cel poświęcili.

Z Zemlina d. 28. *Czerwca.*

Podług doniesień z Bośnii rozszerzaią się coraz daley zaburzenia w tym kraiu. Około 20,000 Turkow stało w gotowości do wyruszenia przeciw niespokoynym i przymuszenia ich do posłuszeństwa; lecz nie zaniedbano użyć w przody łagodnych sposobow dla uniknienia krwi rozlewu. Poznieysze atoli doniesienia zapewniaią, że w dystryktach Pertszka i Dewenta przyszło iuż do rozlewu krwi między Chrześcianami i Turkami.

Niedawno przeprawiło się pod Mitrowicami na Cesarsko Austryacką stronę kilka tysięcey Bośniyskich Chrześcian, unikaiąc grożącego im nieszczęścia w kraiu.

Załoga w Szabaczu ieszcze się nie poddała Serwiianom; ale widząc, iż nie może spodziewać się iuż odsieczy, prosiła zatem Peterwardeińskiego regimentu granicznego, aby pod zasłoną woyskową mogła się przeprawić na Austryacką stronę, a stamtąd udać się do Belgradu. Basza Szabaczu uciekł do Mitrowic; przybył tu d. 26 i udał się zaraz do Belgradu.

D. 22 w wieczor uderzyli Serwiianie znowu na Belgradzkie wodne przedmieście; wdarli się iuż byli na szańce, ale z nich wypartemi zostali. Przybyły niedawno do Serwiianow obcy officer i umieszczony w ich służbie, dowodził tym attakiem; naypierwszy wskoczył na szańce i 4 Turkow własną ręką zabił. Serwiianie nie przestaią iednak fortyfikować się i kopią rowy. Cztery tysiące z nich ofiarowało się zdobyć szańce, ieżeli im dozwolony będzie rabunek po wzięciu miasta. Naczelnik Jerzy Czerny miał iuż na to zezwolić.

Z Karlopago d. 27. *Czerwca.*

Oddział płynących z Tryestu do Kattaro pod rozkazami Feldmarszałka leitnanta, Hrabi Bellegarde, C.K. Austryackich woysk, przebył d. 20 t. m. Zarę, a inne oddziały w krotce nadeydą.

Ciągle coraz więcey przybywa Francuzkiego woyska do Dalmacyi; iazda przechodzi powiększey części przez Friol i Istryą; lecz panuią pomiędzy tem woyskiem wielkie choroby, na które blisko połowa częścią wymarła, częścią choruie.

Z Paryża i Medyolanu biegaią teraz często gońcy do Dalmacyi, lądem na Gospich, a wodą przez Karlopago.

Dwoch podrożnych, którzy d. 24 z familiią stąd wypłynęli, potkało nieszczęście, że niedaleko Jablanaczu przewrocił wicher z niemi barkę. Jeden tylko Kapitan z 10 letnim synem i 2 maytkow wyratowali się wpław; reszta ludzi się utopiła.

Nietylko tu, ale i w pobliskich okolicach wielkie znaczą się tego roku urodzaie.

Z Petersburga d. 21. *Czerwca.*

Pogłoski o odmianie w tuteyszem ministeryum zupełnie są zmyślone.

Imperator Jmć wybrał sobie na letnie mieszkanie Taurycki pałac.

Mowią, iż żołd officerow w armii będzie powiększony.

J. Imp. Mość oświadczył Cesarzowiczowi W. Xciu Konstantynowi z powodu odprawionego na d. 29 p. m. popisu pierwszego korpusu kadetow swoią wdzięczność, a officerom swoie ukontentowanie.

Oddalony dawniey Jenerał piechoty, Hrabia Gudowicz, przyięty znowu do służby został, i mianowany iest rządcą Astrachanu i dowodzcą Kaukaskiey linii i Gruzynii. Gudowicz służył iuż w woysku za Piotra III.

Wypis z listu Kapitana Krusensterna do Akademika Schuberta, z portu S. Piotra i Pawła pod d. 8. Czerwca 1805 pisanego.

"Podroż naszą do Japan ukończyliśmy szczęśliwie, a onegday zarzuciłem tu kotwice. D. 7. Września 1804 odpłynęliśmy z Kamczatki. Z powodu poźney pory roku o niczem nie myślałem, iak żeby iak nayprędzey zawieść ambassadora do Nangasacki. Nakoniec postrzegliśmy brzeg Japann. Potężny wiatr odpędził nas od niego; zbliżyłem się natychmiast iak tylko ustał; lecz niedaleko brzegu zaskoczył nas nagle ieden znaymocnieyszych wichrow, i ieden tylko cud mogł nas uratować, to iest nagła zmiana wiatru, co też nastąpiło. Gdyby 3 godziny był potrwał iuż by po nas było. Płynąłem drogą van Diemen, która inaczey na Angielskich, inaczey na Francuzkich mappach iest oznaczona; lecz znalazłem tak Francuzkie iak Angielskie mappy niedokładne, i część ta Japanu została od nas iak naydokładniey rozmierzona i odrysowana. Rozmierzyliśmy przynaymniey 1000 kątow. Na drodze van Diemen znalezliśmy 5 wysp, i zaledwo sobie wystawić można iak błędne są wszystkie mappy tey części Japanu. D. 8 Października zarzuciliśmy kotwice w Nangasacki, gdzie aż d. 18 Kwietnia 1805 zabawiliśmy. Miałem więc 7 miesięcy spokoynego czasu i na prożno go nie przepędziłem. Oznaczenie długości Nangasacki przez Xiężycowe odległości było naypierwszą pracą, do którey się z Doktorem Horner wziąłem. Każdy z nas rozmierzył przeszło 500 odległości. Srodek długości tego od 200 lat znanego miasta, ale dopiero od nas rozmierzonego, wypada 230° 8' na zachod od Grenwichu, a szerokości 32° 44' 50". Miesiące Październik, Listopad, Grudzień były bardzo piękne, powietrze łagodne i nie burzliwe. Z Styczniem zaczęła się zima. Termometer spadał nie raz do punktu lodu; padał także czasem śnieg, ale nie wielki. Japanczykowie byli mi bardzo pomocni do zrobienia dokładnego plann portu Nangasacki. Podroż nasza od wiazdu aż wewnątrz tego portu trwała 3 miesiące po pięciorakim zatrzymywaniu się; lecz te 5 spoczynkow bardzo nam dogodne były. Porucznik Löwenstern zrobił przedziwny zbior rysunkow wszystkich statkow, któreśmy tu widzieli, z wyrażeniem wszystkich ich bander i ozdob, iakie każdy człowiek wyższego stanu różniące się iedne od drugich ma. Baron Billinghausen zrobił wiele wzorow Japańskich łodzi i odrysował dokładnie Chińską Jonkę. Radca nadworny Tilesius odrysował znaczną liczbę ptakow, ryb, morskich roślin, &c. a Doktor Langsdorf wypchał wiele tych ptakow i ryb. — Pisałem do WPana z Kamczatki o moim planie, według którego chcę zrobić mappę Oceanu, do którey zbierałem od kilku lat materyały. Myśl tę rozszerzyłem teraz w Nangasacki, gdzie miałem czas i spokoyność. Chcę napisać obszerne dzieło o wielkim czyli południowym Oceanie. Przed powrotem atoli moim do Europy, i to ieżeli mieć będę spokoyność, którey bardzo pragnę, nie mogę myśleć o kontynuacyi tego dzieła. — Jak tylko odebraliśmy z Jehdo naszą odprawę, pracowaliśmy dzień i noc dla wybrania się z Nangasacki. D. 17 Kwietnia wsiadł ambassador na okręt i tego dnia na moią prożbę zepchnęli nas Japańczykowie prawie na otwarte morze. Lubo wszystkie znaki zapowiadały bliską burzę, iakoż zaraz nastąpiła, podniosłem wszelako d. 18. Kwietnia o godzinie 4 z rana kotwice i udałem się na morże. Wiele mi bowiem na tem zależało, aby korzystaiąc z dobrey pory roku, można było przeyrzeć

Japańskie brzegi. Ale gdy musiałem na początku Czerwca w Kamczatce stanąć, nie mogliśmy przeto iak kilka tylko punktow Japanu oznaczyc. Skały, które otaczaią wysepkę przy przylądku Cierpliwości, były ostatniem mieyscem, któreśmy w Sagalii oglądali. Nieprzeyrzana moc lodow pędziła nas od południa na północ; postanowiliśmy zatem udać się do Kamczatki dla wysadzenia na ląd Ambassadora, który chciał do Petersburga iechać. Nakoniec zarzuciłem kotwice w porcie S. Piotra i Pawła. Szambelan Resanow iedzie do Kadiak. — Oto iest w krotkości opis naszey podroży w ostatnich 9 miesiącach.,,

Z Londynu d. 28. Czerwca.

(Przez Hollandyą.)

W Brest stało, podług ostatnich doniesień, 8 liniiowych okrętow w gotowości do wyyścia pod żagle. Angielskich liniiowych okrętow 5 tylko krążyło przed tym portem.

Listowna korrespondencya trwa ieszcze ciągle między Angliią i Francyą. Wczoray przybył posłaniec stanu z Londynu do Deal, który udał się natychmiast na fregacie Cilie do brzegow Francuzkich.

Spodziewamy się, że poroźnienia nasze z Prussami zagodzone zostaną przez pośrednictwo Rossyi.

Jenerał Rochambeau, znayduiący się w Anglii iako jeniec woienny, wyiedzie także w krótce na powrot do Francyi.

Z Brytańskiego muzeum wykradła znakomita osoba, która uszła rąk sprawiedliwości, kopersztychy Hollenderskich artystow, których wartość przeszło 2500 f. szt. szacuią.

Z Paryża d. 1. Lipca.

Onegday odiechał stąd Następca Elektorstwa Badeńskiego z młodą swoią małżonką. Baron Reitzenstein pozostał tu iednak dla ukończenia rozpoczętych negocyacyy. Oczekuie nawet kilku nadwornych i poselstwa radcow do pomocy.

Mowią, że Cesarz w krotce przedsięweźmie podroż nad brzegi, a naypierwey do Boulogne, gdzie iuż gotuią dla niego głowną kwaterę.

Lord Jarmouth znayduiacy się tu ieszcze, udaie się czasami do pałacu Xcia Benewentu.

Stosownie do wyroku Cesarskiego pobierać będzie minister sprawiedliwości od 1 Stycznia 1807 po 2 mill. rocznie, dla powiększenia płacy sędziom.

Rada stanu postanowiła, iż opłata od gościńcow z końcem 14 roku ustać ma, gdyż właśnie w tym czasie kończą się dzierżawne kontrakty. Zatem uciążliwa ta dla handlu opłata ustanie d. 22 Września r. b.

W Annecy relikwiie S. Franciszka Salezego i S. Franciszki de Chantal, które tamteyszy kupiec Amblet w czasie rewolucyynych zaburzeń ukrył, zostały przez Biskupa Genewskiego, Dessoles, do katedralnego kościoła tamteyszego w uroczystey processyi dla czczenia wiernych wprowadzone.

Znayduiący się tu za pozwoleniem rządu officerowie, odebrali rozkaz udania się do Niemiec do swych korpusow, dla wprowadzenia ich do Francyi.

Dzisieyszy Monitor donosi o okropney i niesłychaney burzy, która na d. 9 Czerwca w Sala, w Neapolitańskiey prowincyi Salerno powstała, i spadaiącym z gór strumieniem przeszło 100 ludzi częścią zatopiła, częścią uszkodziła. Francuzcy dragoni wyratowali wiele ludzi, którzy iuż gruzami poobalonych domow byli przysypani. „

"Upał iest tu wielki, (mowi ieden tuteyszy dziennik) ale ciekawość ieszcze większa. W Francuzkim teatrze zebrano ostatniey środy 6000 fr. w teatrze opery 4000 fr. &c. sło-

wem powiedzieć można, że Paryżanie wydaią w iednym dniu na widowiska przeszło 16,000 fr.„

Dowodzący w Gaecie Xżę Ludwik Hessen-Philippsthal był dawniey rotmistrzem w Hollenderskiey służbie, lecz wyszedł z niey za wybuchnieniem woyny z Francyą. Zostawał w regimencie zmarłego swoiego oyca, który także był w Holenderskiey służbie i był rządcą twierdzy Herzogenbusch. Ostatni przeżył dwoch swoich synow, którzy w woynie polegli, ieden pod Frankfortem 1793, a drugi Xżę Fryderyk półkownik Hollenderskiego dragonii regimentu w Brabancyi. Naymłodszy iego syn Xżę Ernest zostawał także iako podpółkownik w Hollenderskiey służbie w regimencie Sasko-Gotayskim. W Mastrychcie dowodził w czasie obu obleżeń w roku 1793 i 1794 Fryderyk Landgraf Hessenkasselski.

Xżę Ahremberg żeni się z Xżniczką Tascher de la Pagerie, a Xżę Następca Hohenzollern-Sigmaringen z synowicą Xcia Kliwii.

Słychać, iż Xżę Joachim wystawi w nowych swoich posiadłościach kosztem Francyi ieden regiment.

Podług ostatnich doniesień znaydowało się w portach Hiszpańskich 71 Szwedzkich okrętow.

Z Paryża do Medyolanu wyciągaią teraz telegraficzną linią.

Gry hazardowne są w całey Francyi zakazane,

Marszałek Perignon i Jenerał Ferino, którzy w deputacyi od senatu do Króla Jozefa do Neapolu byli wysłani, iuż tu powrocili.

Zmarły d. 29 Maia w Lunewillu Rossyyski Jenerał major Serguechewlakow, pogrzebany tam został z należącemi się iego stopniowi honorami.

Czytamy w Monitorze następuiącą wiadomość o handlu Portugalskim:

"Handel Portugalski zasadza się szczególniey na wywożeniu płodow osadniczych do Anglii i Hollandyi. Nie mało także, lubo nierownie mniey, wysyła Portugalia płodow kraiowych. — Okolice miasta Porto wydaią corok pospolicie 70,000 oxeftow wina, (oxeft ich zawiera w sobie 600 butelek). Z tych 70,000 oxeftow wina biorą Anglicy 40,000, 8000 idzie do Brazylii, a 9000 do północney Europy. Okolice Lizbony wydaią 60,000 oxeftow wina, z których 10,000 idzie do Anglii. Dostaią za to wszystko 9,400,000 krusadow, czyli 28 mill. fr. — Prowincya Alentejo wysyła corocznie million funtow piękney acz nienayprzednieyszey wełny. Okolice Lizbony i prowincya oboiey Algarwii dostarcza około 80 ładunkow okrętowych cytryn i pomarańczy, a 15 ładunkow suchych owocow, iako to: rodzenkow, fig i migdałow. Całe królestwo wydaie corok zazwyczay 2000 barył oliwy, z których 800 pozostaie w kraiu, a reszta idzie do Brazylii i północney Europy. — Lecz nayważnieyszą część handlu Portugalskiego stanowią osadnicze płody; i tak Rio-Janeiro dostawia corocznie 10,000 skrzyń cukru, a w każdey iest 1500 funtow; 2000 pak bawełny, każda po 180 funtow; 800,000 funtow kawy; 200,000 skór wołowych, do 15 mill. krusadow w złocie, to iest około 45 mill. fr. blisko 3 mill. krusadow w dyamentach, to iest bisko 9 mill. fr. — Bahia dostarcza 2000 skrzyń cukru a w każdey 1200 funtow; 10,000 pak bawełny, każda maiąca po 120 funtow; 20,000 ro tytuniu, a w każdey 450 funtow, 20,000 funtow kawy; 25000 skór wołowych, i bardzo wiele drzewa do budowy. — Fernambuco przysyła 14,000 skrzyń cukru, a w każdey po 1300 funtow; 40,000 pak bawełny, każda o

tyluż iak wyżey funtach; 20,000 cetnarow drzewa farbierskiego.—Marahnam dosyła 16,000 pak bawełny. — Para dodaie 2000 pak bawełny, każda o 150 funtach; 100,000 pak ryżu, każda o 150 funtach; 60,000 funtow cynamonu dzikiego; 120,000 funtow ziela i korzenia zwanego Sasaparila; 360,000 funtow kawy; 20,000 skór wołowych; 60,000 funtow szafranu Indyyskiego i 180,000 funtow indigo. — Santo dostarcza 1000 skrzyń cukru, a w każdey 1500 funtow. — Płyną corocznie na rzecz rządu dwa okręty do Goa, i zawożą nowozaciężnych żołnierzy i hultaiow, a przywożą stamtąt pieprz i bagazyą. — Z pomiędzy rożnych potrzeb naybardziey czuć się daie Portugalii potrzeba zboża; samo miasto Lizbona dostaie corocznie z zagranicy blisko za 13 mill. fran. pszenicy, oprocz ięczmienia i żyta Tureckiego i mąki z Ameryki. Angliia opatruie Portugaliią w znaczney części suknem, a wszystkie roboty żelazne, stalowe i węgle ziemne ona dostawia. Irlandya dostarcza 80,000 cetnarow masła i mięsa solonego; Francya 60,000 sztuk płótna Bretańskim zwanego; 30,000 tuzinow skór wyprawnych i 6000 sztuk wełniancy roboty; północne Niemcy 600,000 sztuk rozmaitego płótna i kilka tysięcy cetnarow żyta; Daniia tarcic, żelaza miedzi i smoły okrętowey; Hollandya sera, robot farbowanych; Szwecya żelaza, miedzi i smoły okrętowey. Nie masz prawie handlu między Portugaliią a Hiszpaniią. — Trybunały handlowe bardzo źle są urządzone, a wszyscy niemal sędziowie są tu bankruci.,,

Wypis z listow Missyonarzow wysłanych z Paryzkiego Seminarium missyi zagranicznych, pisanych z prowincyi Sutchuen w Chinach.

"Znacznie tu wzrasta Religiia Chrześciańska. W ciągu przeszłego roku przyięło ią 5181 dorosłych niewiernych i 6039 dzieci ochrzczono. Sami niewierni przychodzą do nas z prozbą, abyśmy ich w wierze naszey oświecali i dawali im xiążki zawieraiące prawdy religiyne i moralne; iakoż daiemy im ie bezpłatnie. Tolerancya rządu i obchodzenie się iego z Chrześcianami zapewni ią nam pokoy. Naymnieyszego prześladowania za teraźnieyszego Cesarza nie doznaiemy. Mandarynowie nie przyymuią iuż doniesień przesyłanych im od pogan przeciw nam z powodu Religii. Zgromadzenia religiyne odbywaią się publicznie i bez żadney od gubernatorow przeszkody. W powiecie Tonquin, gdy ieden Chrześcianin, który nie chciał dać pieniędzy zbieranych na zabobonny obrządek, wypędzonym został od zbieraiących składkę z rękodzielni iedwabney, w którey zarabiał sobie na życie, urażony tym, pozwał ich do sądu Madaryna; ten wydawszy wyrok pomyślny dla niego tak powiedział nieprzyiaciołom iego: "Ponieważ Chrześcianie nie domagaią się wcale pieniędzy na obrządki Religii swoiey, więc i wy nie powinniście ich przymuszać do czci Bożyszczow waszych.,, W innym znowu powiecie, gdy iednego Chrześcianina niechcącego się przyłożyc do składki na komedyą, w którey poganie uwielbiali Bożyszcza swoie, uderzyli zbieraiący tęż składkę, i wytoczyła się sprawa do gubernatora mieyscowego, kazał ich poymać i dać każdemu po 15 plag za to, iż własną powagą chcieli przymusić Chrześcianina do przyłożenia się na obrządek iego Religii przeciwny. — Wszędzie Neofici odprawuią nabożeństwo publicznie; wszędzie Religiia opowiadana iest po publicznych rynkach i targowiskach, bez naymnieyszey przeszkody. Przy tak widoczney tolerancyi, spodziewać się trzeba było, iżby Religiia wielkiego wzrostu nabrała, gdybyśmy mieli dostateczną

liczbę kapłanow do opowiadania iey w tey rozległey prowincyi, bo maiącey ze wschodu ku zachodowi 300, a z północy ku południowy 320 mil. Jest w niey 12 miast pierwszego rzędu, 19 drugiego, 110 trzeciego i 10 innych zwanych Ting. Po całey prowincyi rozszerza się Religiia Chrześciańska tak dalece, że co w roku 1785 było Chrześcian 24,000, dziś iest ich 48,000. Missyonarzow zaś z Seminarium Paryzkiego iest tylko 4 wraz z Biskupem i 19 Xięży rodem Chińczykow. Pracuiemy nad utworzeniem duchowieństwa narodowego. Szkoły, gdzie dawana iest publicznie Religiia Chrześciańsca, nie doznaią naymnieyszey przeszkody, i owszem poganie nawet proszą o przypuszczenie do nich dziatek swoich, aby się w nich uczyły czytać xiążki klassyczne i pisać naszym charakterem. Mamy w naszey prowincyi 64 szkół Chrześciańskich, to iest 35 dla chłopcow, a 29 dla dziewcząt; ubostwo mieszkańcow po niektórych mieyscach nie dozwala nam mieć więcey tych szkołek. Przyzwał Cesarz do Pekinu dwoch nowych Missyonarzow zgromadzenia Lazarystow. — Wieści o nowey woynie domowey w Chinach, są fałszywe.„

Z Neapolu d. 7. Czerwca.

Huk Wezuwiusza trwa ciągle, a teraźnieyszy wyrzut iego, iak tylko pamięć ludzka zasięga, iest nayokropnieyszy. Wyższa część góry iest zupełnie poszarpana, a brzeg kratteru tak porozpadany i odmieniony, iż nawet mniemaią, że się boki góry wkrotce zapadną. Około 100 domow, winnice, grunta urodzayne, &c. są zniszczone. Wulkan zdaie się wiele ieszcze mieć wewnątrz materyału, gdyż iego trzaskanie i podziemny łoskot są straszne, a czasami widać między dymem wypadaiące wielkie błyskawice. O miasto Torre del Groco obawiaią się bardzo, aby go przy teraźnieyszym wyrzucie Wezuwiusza nie spotkał podobny los iak miasta Herculanum i Pompeię w roku 79 po narodzeniu Chrystusa Pana, które całe lawą przysypane zostały. Przy teraźnieyszym otworzeniu się Wulkana była już część iego ulic lawą zapełniona, którą mieszkańcy z niesłychaną pracą powiększey części wyprzątnęli. Tą razą płynie taż lawa bardzo blisko miasta, i mieszkańcy nie mogą prawie z domow wychodzić, z obawy, aby nie byli rozpalonym popiołem uszkodzonemi. Do Neapolu nawet zaleciało wiele popiołu.

Z Berlina d. 5. Lipca.

Król Jmć bawi ciągle w Charlotenburgu. Jenerała majora piechoty, Hrabiego Tauzien, raczył czerwonym orderem zaszczycić.

Rotmistrz Wolki od regimentu husarow przybiegł tu gońcem z listami od dowodzącego w Westfalii Jenerała leitnant Blücher. Listy te tyczyć się maią poczynionych przez tego jenerała rozporządzeń przeciw zamachom Anglikow.

Rossyyski poseł przy tuteyszym dworze, P. Alopeus, przedsięwziął teraz podroż do Brunświka. Rossyyski Radca Laskarew przyiechał tu z Hagi.

Wczoray iadł gabinetowy Minister, Hrabia Haugwitz, u Króla obiad.

Xięgarz Lipski Göschen przysłał naszemu Królowi pierwszy tom pięknego wydania Homera, za co napisał J. K. Mość do niego list i dołączył do niego wielki medal złoty na koronacyą bity. Przy tem wydał Król Jmć rozkaz, aby dla każdey kraiowey szkoły główney zakupiono ieden exemplarz tego dzieła.

Z Monachium d. 25. Czerwca.

Ciągle czynią przygotowania do wyprzą-

tnienia Braunau. Przeszło 50 bryg. posło ſtąd do tey twierdzy, a znaczną liczbę chłopskich fur zamowiono w pobliskich okolicach, aby na zawołanie były gotowe. Z tym wszyſtkim żaden korpus nie ruszył dotąd z swoiego mieysca.

Wiadomość o zaięciu Raguzy przez Francuzkie woyska, z oświadczeniem, iż poty tam ſtać będą, poki Rosſyanie z Siedmiowyspowey rzplitey nie uſtąpią, sprawiła tu niemałą wątpliwość o bliskim uſtąpieniu Francuzkich woysk z Niemiec.

Poſiadamy tu teraz 3 naysławnieyszych śpiewakow, P. Brizzi, St. Bertinotti i Pannę Schmalz. Dadzą ſię tu słyszeć w wielkiey operze Horacyuszow i Kuriacyuszow.

Podroż naszego Naſtępcy tronu do Hiszpanii ieſt do dalszego czasu odłożona.

Z Rotterdamu d. 3. Lipca.

Onegday przybyli tu Króleſtwo Jchmość z Naſtępcą tronu przy huku dział, odgłoſie wszyſtkich dzwonow i powiewania bander. Maszty, ganki, dachy wszędzie napełnione były ludem. Króleſtwo Jchmość przyięci zoſtali przed miaſtem w wspaniałym namiocie nad Mozą, w którym znaydował ſię także portret Napoleona. Królowi oddano na bogatey poduszcze złote klucze od miaſta, a przed Królową usłało 12 dziewcząt drogę różami, na co Królowa zdawała ſię bydź bardzo wzruszoną i ucałowała dziewczęta. Po śniadaniu udali ſię Króleſtwo Jchmość, w orszaku których znaydował ſię między innemi osobami Admir. Verhuel, w 20 powozach do miaſta. Przybywszy przed giełdę, wyſiedli z powozu, i po powitaniu przez deputacyą od kupcow, obeyrzeli ią. Król rozkazał podać sobie 3 nayszacownieyszych mieszkańcow Rotterdamu, których umieści w radzie ſtanu, aby go o potrzebach i dobru miaſta obiaśnili, które w swey mowie z tronu mniemał bydź drugim ſtołecznym miaſtem kraiu. Pływaiąc po Mozie przypatrywał ſię Król wieczorem spuszczaniu liniiowego okrętu o 90 działach z warsztatu, którego nazwał z powodu dobrego przyięcia i przywiązania do tuteyszego handlowego miaſta, Miaſtem Rotterdam, a dane mu początkowo nazwisko Piet Hein, dał innemu na warsztacie ieszcze będącemu okrętowi. W wielu okolicach miaſta były porobione honorowe i tryumfalne bramy.

W przemowie, którą prezydent tuteyszego handlowego kolegium, van Vollenhoven, do Króla miał, wyraził między innemi: "Bezwątpienia nasze miaſto nie ieſt tak wielkie, tak zamożne i tak handlowne, iak to, któreś W. K. Mość chwalebnym tytułem dobrego i wiernego Twego ſtołecznego miaſta zaszczycił; ale my też nie pragniemy iak tylko bydź położonemi pomiędzy W. K. Mci drugiego rzędu handlowemi miaſtami, i doznawać Twey opieki i przychylności. Tak ieſt Nayiaśnieyszy Panie, uwolniy nas od więzow i zawad, które od dawna krępuią nadzwyczay nasz handel, żeglugę, rękodzielnie i przemysł, a w krótce odbierzesz W. K. Mość dowody naszey gorliwości i czynności. Na ow czas będziemy Cię iako oyca oyczyzny błogosławić, i z domownikami naszemi na cześć Twego panowania pienia śpiewać. — Wesprzyy, Nayiaśnieysza Pani, (zwrócił mowca głos do Królowey) nasze życzenia, któreśmy Twemu Małżonkowi przełożyli; bądź matką tego kraiu, a na ow czas wdzięczność nasza nie będzie znała granic, &c.

Z Rotterdamu powrócili Króleſtwo Jchmość do swego w Busch mieszkania.

DODATEK

DO Nru. 58.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 20. LIPCA 1806.

Z Hagi d. 5. Lipca.

Królestwo Jchmość poiechali teraz do Amsterdamu, gdzie w nowym kościele odprawi się w Październiku koronacya. Stamtąd zwiedzą może północną Hollandyą, Fryslandyą, Greningę, wyzszą Iselę i Geldryą, lub też udadzą się zdłuż Renu do Wisbaden, lub na kąpiele do Baréges, co iednak niepewna. Potem poiadą do Paryża na tryumfalną uroczystość, a w Październiku powrocą na koronacyą do Hollandyi.

Ludność miasta Amsterdamu, które Król nazwał stolicą Królestwa (Haga iest bowiem tylko rezydencyonalnym miastem) liczy 230,000 ludzi; dochody iego wynoszą rocznie do 100.000 zł hol.

Nasz dotychczasowy w Paryżu ambassador, P. Brantsen, iest mianowany W. mistrzem obrzędow, który urząd zastępował tymczasowo Minister van der Goes, a Jenerał Dumonceau ambassadorem w Paryżu.

Mowią o ustanowieniu w naszem królestwie orderu pod nazwiskiem *orderu iedności.*

Oto iest przysięga, którą Król pod czas koronacyi wykona: "Przysięgam, iż zachowam konstytucyyne ustawy królestwa, iż utrzymam całość iego granic, iż szanować będę i szanowac nakażę wolność służby Bożey, rowność praw, polityczną i obywatelską wolność, iż żadnych podatkow nakładać nie będę tylko na mocy ustaw, i że panowanie moie nie będzie miec innego celu, iak tylko dobro, pomyślność i chwałę Hollenderskiego narodu.„

Z hrabstwa Bentheim przybył deputowany, Prezydent Beesten, do naszego Króla. Francuzkie woyska w Hollandyi złożyły także przez Jenerała Michau powinszowanie wstąpienia na tron Królowi.

Dla zbiegow morskich ogłoszone zostało zupełne przebaczenie.

Francuzka tuteysza gazeta umieściła następuiący artykuł:

"Gdy niebo tak szczodrobliwym okazało się dla wieku Ludwika XIV i wydało tak wiele wielkich mężow, którzy wsławili Francyą, nie zapomniało także i Hollandyi. Nimfa ta morska może się pysznić z swego w tey mierze udziału i słusznie odwołać się do nieśmiertelności. Na szali wielkich Królow postawic może swych Wilhelmow Ludwikow; iako bohatyrow swych Trompa i Ruitera obok Turenna i Kondeusza, Cochoorn obok

Vaubana; iako prawodawcę swego Grotiusza obok Montesquieu; iako filozofa, swego Erasma obok Montaigne; iako matematykow, swych Leauwenhoek i Hartsoeker obok Descartes; iako historyka, swego Wagenaer obok Vertota. W medycynie wyrownywa wszystkim iey Boerhave. W sztuce Melpomeny, ieżeli iey Wendel nie posiada teatralnych wiadomości wielkiego Kornella, tedy wyrownywa mu co do mocy, ognia,, wyniosłości i gieniuszu. W sztuce Talii pozostaie Hollandya wraz z innemi narodami w niższym stopniu, gdyż Mollier nie znayduie w nowszych czasach rowinnika. Przedziwny autor *Telemaka* ma 4 po sobie epicznych poetow; nie tyle w prawdzie ozdobnych i wymownych iak on, ale rownie światłych, pełnych mocy i zgodnych. Ambona wymowy Bossueta, Flechiera i Massyliona nie może znaleść rowiennikow w kraiu, w którym wszystkie religiie są cierpiane. Co się tyczy pięknych kunsztow, ieżeli Francya szczyci się śmiałym le Brun, mądrym le Suer i nakoniec filozofem malarzow Poussin, tedy wydała Hollandya Pottera, Berghem i Dujardin, przyiaciół Faunow i pasterzy; Backhuysen i van de Velde, malarzy wzruszonych morz; Metzu i Mieris, Rafaelow gotowalni; Weuwermana, ozdobnego wystawiacza polowań; Ostadę i Steen, Skaronow pomiędzy malarzami; nakoniec Rembranda, Krebillona co do kolorow. — Będziemy czasami ciągnąć daley te porownania; lęcz z chlubą dodaiemy, iż ieżeli waga nie będzie zawszę w rowni, tedy Hollandya nie ma dziesiątey części ludności Francyi.

Z Rzymu d. 15. Czerwca.

Xżę Hesseński, dowodzca Gaety, dostał posiłek pierwszych dni tego miesiąca od woysk Angielskich, z którémi w trzy kolomny wycieczkę przedsięwziął. Pierwsza zrobiona morzem, składała się z 500 Anglikow i Neapolitańczykow, i posunęła się o 6 mil od Gaety. Większa część powstańcow opanowała twierdzę S. Jędrzeia, leżącą na wielkim gościńcu do Neapolu, i zagwoździła działa; lecz w krótce attakowaną była od korpusu Francuzow, którzy zabrali 90 Anglikow i 80 do 100 Neapolitańczykow w niewolą. Reszta schroniła się w góry, i odcięta została od Gaety. Dwie inne kolomny, na których czele znaydował się sam Xżę Hesseński, uderzyły na Francuzkie roboty, lecz się musiały cofnąć po krótkiey rozprawie.

Piszą z Pesaro, iż tam d. 2 przybyło sto niewolnikow Neapolitańskich, których poprowadzono nazałutrz do Romanii. Załoga z Civitella del Tronto, która iest w niewoli woienney, przeprowadzoną podobnież została przez Pesaro z P. Huet, który tam był dowodzcą, do Romanii.

P. Lucyan Bonaparte, który ciągle żyie w swey wiosce przy Tivoli, kupił tu pałac Lancellotti, ieden z naypięknieyszych w Italicy i przyozdobia go obrazami i innemi kosztownemi rzeczami, które posiada.

Ogłoszono tu drukiem cztery modlitwy krótkie, nazwane: *Modlitwami za potrzeby kościoła Katolickiego.* J. S. wyznaczył odpust dla tych, którzy ie odmawiac będą, aby tylko zachowali, co w nich iest przepisane. W modlitwach tych proszony iest Bóg nayprzod o zachowanie, pomyślność i wzrost kościoła Katolickiego. 2re O zniszczenie odszczepieństwa i poniżenie nieprzyiacioł kościoła. 3cie O ducha pokoiu i zgody pomiędzy Monarchami Chrześciańskiemi. 4te O światło i dobre zdrowie Głowy kościoła, ażeby pasterz naywyższy przystoynie zarządzał swą władzą.

DONIESIENIA.

W dobrach JO. Xięcia Alberta Sasko-Cieszyńskiego Chrzanowie w dystrykcie Olkuszkim są do sprzedania 20 sztuk Baranow Hiszpańskich; życzący sobie tychże albo też i więcey nabyci, niechay się w tey mierze iako też względem ceny udać zechcą do rzeczonego Dominium Chrzanową.

Gdy na wypisany konkurs dla osadzenia pierwszego Assessora mieysca przy magistracie w Stryiu zdolni kompetenci się niezgłosili, przeto dla osadzenia tegoż mieysca z pensyą roczną 250 ryń. złączonego powtorny konkurs na dzień 1 Augusta r. b. z tym dokładem rozpisany został, iż kompetenci prozby swe dekretami Eligibilitatis & utraque linea, i zaświadczeniem umieiętności nowego prawa kryminalnego, i ciężkiego przestępstwa policyynego, iako też zaświadczeniem moralności opatrzone naydaley do wspomnionego terminu do C. K. Cyrkularnego Urzędu w Stryiu podawać maią. W Krakowie d. 29 Junii 1806.

Dla osadzenia zawakowanego przy magistracie w Solcu Syndykaa mieysca z pensyą roczną 300 ryń. złączonego, konkurs na dzień 15 Augusta r. b. z tym dokładem rozpisany został, iż kompetenci prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone naydaley do 15 Augusta do C. K. Cyrkularnego Urzędu Radomskiego podawać maią. W Krakowie d. 1. Lipca 1806.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa obwieszcza, że rzeczy ruchome po niegdy Franciszku Kontrobczyku, iako to: korale, mosiądz, suknie, pościel i rożne sprzęty gospodarskie w dniu 27 Lipca r. b. godzinie 9 z rana w domu pod Nrem 76 na Szerokiey ulicy przez publiczną licytacyą za gotowe pieniądze sprzedawane będą. Maiący chęć nabycia maią w mieyscu i dniu wyżey oznaczonym znaydować się.

Gollmayer.
Łodciński.
Hirschberg. Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Dnia 27 Czerwca 1806.
Maiewski.

Prefektura C. i C. K. dobr kameralnych Stopnicka ninieyszym do powszechney podaie wiadomości, iż ponieważ według obowiązkow kontraktowych nowy dzierżawca dobr Piestrza w Cyrkule Kieleckim leżących, pod Inspekcyą tuteyszą naleźących, do dziś dnia kaucyą na zalicytowaną dzierżawę nie złożył, ratę półroczną od 24 Czerwca do 24 Grudnia 1806 nie zapłacił, i do odebrania tychże dóbr na dzień 24 Czerwca r. b. nie stanął, iż d. 22 Lipca 1806 o godzinie 9 z rana tu w Stopnicy w kancellaryi Prefekturskiey nowa Licytacya będy 6 letniey tych dobr Piestrzec na szkodę kontrakt niedotrzymaiącego odprawiać się będzie. — Chęć nabycia tey dzierżawy maiący tedy na dzień wyznaczony zapraszaią się z tym dodatkiem, ażeby każdy z potrzebnym wadium 1201 ryń. wynoszącym opatrzonym był. — Kondycye dzierżawne codzień tu w Prefekturze wyczytać można.

W Stopnicy dnia 25. Czerwca 1806.

Kubez.

Z strony Magistratu Miasta Ces. Krol. Lublina każdemu komu o tem wiedzieć należy, ninieyszym wiadomo się czyni, że d. 30 Julij r. b. w Lublinie pod Nru. 113 w mieście znayduiące się Rudera do Teofili Strykowskiey należace, na Zł. ryń. 185 kr. 22 oszacowane przez publiczną Licytacyą naywięcey daiącemu sprzedane będą. — Pod tą kondycyą aby kupuiący się zobowiązał takowe w rok ieden mieszkalnemi wystawić. — Maiący więc chęć wspomnione Rudera licytować, maią się wzwyż wyrażonym dniu z rana o godzinie 9 w Magistratualney kancellaryi znaydować. Oraz ciż wszyscy, ktorzy na tych Ruderach iakowyż dług, lub pod iakiemkolwiek tytułem prawa pretensyi mieć mogą, także w zwyż wyznaczonym terminie Licytacyi tu zgłosić maią, iż w przeciwnym razie utratę prawa swego sami sobie przypisać będą winni. W Lublinie d. 7. Junii 1806.

Engbricht.

Przez Sąd Magistrata Radomskiego wiadomo się czyni, że na żądanie J[?]ani Teressy ś. p. Jana Hofsztetera pozostałey wdowy nieletniego potomstwa z tymże ś. p. Hofsztelerem spłodzonego. Matki i opiekunki, tudzież W. Jana Plonera współopiekuna sądownie dodanego; stosownie do Rezolucyi Sądu Magistratu Radomskiego, dnia 27 Junii r. b. Nro. 332 zapadłey, dworki dwa w mieście Radomiu na przedmieściu Jedlinskim pod Nrm 12 wraz z placami, ogrodami drzewiną leżące. — Pierwszy Nro. 12 Zł. pol. 6082 gr. 10. Drugi Nro. 13 Zł. pol. 4791 gr. 21 podług aktu detaxacyi d. 23 Maia r. b. sporządzonego oszacowane na terminie dnia 1 Sierpnia r. b. o godzinie 9 ranney w mieyscu gdzie leżą z osobna sprzedane zostaną pod nastepuiącemi warunkami: a) Że licytować chcący 10tą część szacunku oznaczonego, to iest pierwszego dworku Nro. 12 Zł. pol. 608 gr. 7. Drugiego Nro. 13 Zł. poł. 479 gr. 5 w gotowych pieniądzach na Vadium złoży. b) Summę z licytacyi pochodzącą w ciągu dni 14 urzędowi delegowanemu (końcem w depozyt Sądowy oddania za pewną hypoteką potym ulokowania) złoży, ten, który nabywcą stanie sie, inaczey Vadium utraci, i na iego koszt inna licytacya oznaczona będzie. A zatym w chęci licytowania będący, na terminie oznaczonym stawic się maią, którym, ieżeliby tego żądali, protokoł detaxacyi namienionych dworkow z wyszczególnieniem do każdego placu i ogrodu wymierzonych, z kancellaryi sądowey wydanym zostanie.

Dan w Radomiu dnia 23 Junii 1806.

Antoni Sojecki.

Teodor Kudelski.

Z Rad Sądu Magistratualnego Miasta C. K. Cyrkularnego Radomia.

Daniel Raciborski.

Magistrat C. K. Stołecznego Miasta Krakowa wiadomo czyni, iż rzeczy ruchome po nieGertrudzie Nagaszewski pozostałe, to iest suknie, cyna, naczynia gliniane, posciel i inne sprzety domowe przez publiczną licytacyą d. 4 Sierpnia r. b. o godzinie 9 z rana w domu pod Nrm. 280 w wydziale II. stoiącym więcey ofiaruiącemu za gotowe pieniądze sprzedawane będą. — Wszyscy przeto kupna chęć maiący, maią się w rzeczonym dniu i mieyscu znaydować.

Gollmayer.

Krzyżanowski.

Z Rady Magistratu Ces. Krol: Stołecznego Miasta Krakowa.

Dnia 11. Lipca 1806.

Plinta.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa ninieyszym do publiczney podaie się wiadomości, iż na mocy Wysokiego Gubernialnego rozporządzenia ddto 13 p. m. Nro. 22,536 na d. 5 Sierpnia r. b. z rana o godzinie 9 w kancellaryi Magistratu Krakowskiego, dochody z opłacenia mieyskich rogatek, skarbowego czopowego podatku, suchey taxy i mieyskiey propinacyi sposobem publiczney licytacyi albo razem, albo poiedyńczo na rok ieden, to iest od 1 Listopada 1806, aż do ostatniego Października 1807 naywiecey daiącemu w arędę puszczone będą, do czego za cenę fiskalną intrata ostatniego roku wykazana, to iest:

Na Rogatkowe . . .	24,093 ryn.	26⅜ kr.
— Czopowe . . .	72,441 —	57 —
— Suchą taxe . . .	7,974 —	48⅞ —
— Mieyską Propinacyą . .	45,925 —	35⅝ —
Razem	150,435 ryn.	46 kr. wzięta zostanie.

Od takowey ceny fiskalney 10ta część iako Vadium przed zaczęciem licytacyi w gotowiźnie złożona bydź powinna, bez którego złożonego Vadium nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie. — Wreście dalsze arędowne kondycye Licytantom przez kommissyą licytacyyną w wyznaczonym mieyscu i terminie oznaymione zostaną.

Gollmayer.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa dnia 4 Lipca 1806.

Grofs.